

Prva misijonska karavana Belih očetov za Ugando,
(srednji v prvi vrsti je škof Livihac, sedanji generalni prednik).

Iz generalnega kapitlja Belih očetov v Algiru.

Maison Carrée (Algir), 1. maja 1912.

Visokorodna gospa grofica!

Misijonarji, zbrani v materinski hiši pri generalnem kapitelju, se ne morejo vrniti na svoje daljne misijone, ne da pozdravijo prej častivredno voditeljico Družbe sv. Petra Klaverja in ji ne izrečejo najglobokejšo zahvalo za velikodušno pomoč, ki jo vsako leto proži njihovem delovanju med zamorci.

Oni prosijo božjega Odrešenika, da naj visokorodni grofici povrne njene dobre z bogatimi milostmi in da naj jo še dolgo ohrani nesrečni Afriki, katere previdnost in podpora je postala.

Zato smo iz globine srca hvaležni ljubemu Bogu, da je njeno po tolikem delu groženo zdravje utrdil, in Ga goreče prosimo, naj ji potrebne fizične moči ohrani še v nadaljnjem delovanju.

Dovolite nam še, visokospoštovana gospa grofica, da našo najiskrenejšo zahvalo izrazimo tudi Vašim požrtvovalnim

družabnicam, ki z Vami dele delo in se po Vašem primeru žrtvujejo rešitvi ubogih sužnjev s prispevki, ki nas napolnjujejo z občudovanjem.

Sprejmite Vi, gospa grofica, za Vas in Vaše našo zahvalo in zagotovilo globoke udanosti v Kristusu Gospodu in ljubezni naše ljube Gospe afriške.

Za škofa *Streicher*,
apost. vik. iz sev. Nyance,
J. Noullec.

Za škofa *Gerboin*,
apost. vik. iz Unyanyembe,
A. Desoynies.

Za škofa *Hirth*,
apost. vik. iz juž. Nyance,
L. Classe.

Za škofa *Lemaitre*,
apost. vik. sudanski,
V. Sauvanl.

Leo Livinhac,
škof iz Kakonda, generalni
prednik.

V. Roelens,
apost. vik. iz gorenjega Konga.

Za škofa *Guillemé*,
apost. vik. iz Nyasse,
P. M. Travers.

Za škofa *A. Lechaptois*,
apost. vik. iz Tanganjika,
Avg. Woessberg.

P. Bardon,
apost. pref. iz Ghardaia.

Misijonska dela v vikariatu egiptovskega Sudana leta 1911.

(Piše msgr. Franc Ks. Geyer, apost. vikar.)

V desetih misijonskih postajah s 14 verskimi zvezami je delovalo 37 duhovnikov, 29 bratov, 45 sester in 19 domačih katehistov. Bilo je 64 krstov in 1036 krstov v silii, 12.243 obhajil. Število katehumenov je znašalo 1162. Deset osnovnih šol za dečke je štelo 427 in štiri dekliške šole 256 gojencev oziroma gojenk. Zraven je prišlo še 592 zamorskih mladeničev, ki se v raznih postajah za katekizem učijo brati in pisati v dotičnem materinem jeziku. V petih vaseh domačinov misijona je delalo 214 domačinov v poljedelstvu. V 15 lekarnah za uboge so se dajala zastoj zdravila blizu 100.000 bolnikom. Za 27 krajev z več ali manj katoličani, ki živijo raztreseni med drugoverci in neverci, se je opravljalo potovalno dušeskrbje. Če se pomisli, da je bilo še leta 1898. po kruti vladi Mahdijevi krščansko ime popolnoma uničeno, potem boste tudi zgornje številke prav cenili.

Tu v severnem in mohamedanskem delu vikariata je zaradi fanatizma domačinov verska propaganda od vlade dozdaj prepovedana. Pa bi tudi, čeprav dovoljena, ne imela nobenih uspehov ali pa malo. Za zdaj se naša sredstva z veliko večjim uspehom porabljajo med paganskimi zamorci. V tem mohamedanskem delu storimo, kar je mogoče, za dušeskrbje priseljenih orientancev in Evropejcev v postajah Kartum, Omdurman in Asuan in za potovalno dušeskrbje v sedemindvajsetih drugih krajih. Posebne važnosti so naše šole. Naše tukajšnje deške in dekliške šole posebno cvetijo z 250 gojenci. S šolami in deli usmiljenja do bližnjega smo lahko koristili tudi drugovercem in mohamedanom. V Omdurmanu samem se je trlo vsak dopoldan 150—200 in marsikateri dan do 300 bolnikov in trpinov k lekarni za uboge pri sestrah, tako, da se je samo tam v zadnjem letu zastonj razdelilo nad 65.600 bolnikom zdravila.

V južnem in paganskem delu vikariata se je zvršil zadnje leto znamenit napredek. V obeh postajah Lul in Atigo, ki sem jih avgusta obiskal, se je približevanje domačinov Šilukov vidno izboljšalo. Ponosni zamorci, ki se tako trdovratno držijo svojih podedovanih šeg, so začeli prav resno misliti o razlaganih verskih resnicah in prihajajo počasi drug za drugim iz proste volje prosit za krst. Pri izkušnji krščencev sem vprašal enega izmed njih, kaj bi storil, če bi mu po sprejemu krsta grozil kak sovražnik kristjanov, da mu odreže glavo, če se ne odreče veri. „Jaz bi rekel: ‚Tu sem, odreži mi glavo,‘“ je bil nagli odgovor. Tak je značaj tega ljudstva. Tako žilavi so in trdovratni, da bodo, če enkrat postanejo kristjani, tudi taki ostali. Glede izpreobrnjenja tega ljudstva Šilukov z več ko 300.000 duš, najmočnejšega med zamorskimi rodovi v Sudanu, imam najboljše upe. — V Atigoju so naši bratje postavili preprosto cerkev iz opeke, 20 m dolgo in 7 m široko; in smo jo posvetili Žalostni Materi božji. Tudi za Lul je taka cerkev potrebna, in opeko pripravljajo misijonarji sami s pomočjo domačinov.

V Kajangoju pri Golo-zamorcih v Bar-el-Gacalu je dozdaj 24 neofitov in 621 katehumenov. Postaja sama napravi vtis pridnega dela. Dva brata in domači podajači so sezidali cerkev, 7 m široko in 18 m dolgo. V misijonu je 28 dečkov, od katerih se 12 izobrazuje za katehiste, drugi pa za rokodelce. V prostorni dvorani deluje motor in goni žago, ki sežaga v deske najdebelejša debla, tam je tudi mlin za žito in pumpo, ki namaka razsežna polja. Živinoreja, čelbelarstvo, vrtnarstvo in poljedelstvo se prav marljivo goji.

V bližnjem gozdu smo nasadili kavčuk. Zadaž za misijonom se razprostira med polji vas s 60 prebivalci, ki delajo na misijonskem zemljišču. Vsak večer je ločen pouk iz katekizma za dečke, za deklice in za odrasle.

K prejšnjim šestim postajam za katekizem so prišle štiri nove. Od poglavarja in dveh patrov spremljan, sem po vrsti obiskoval te postojanke, ki ležijo 1—2 uri okoli postaje, in sem izpraševal po vrsti katehumene o naučenem. Treba je bilo tako postopati, da so prišli vsi na vrsto. Če je bil kdo spregledan, se je sam oglasil; otroci, ki so sedeli za starši ter jih nismo videli in preskočili, so začeli naglas jokati in so se pomirili šele, ko smo tudi nje izprašali. V nedeljo 26. marca, je prišlo kakih 700 oseb k službi božji.

Težave dela pri tem ljudstvu nizka stopinja žene. To ni že toliko mnogoženstvo, ki je bolj pri poglavarjih v navadi in se računa k njihovemu dostojanstvu, ampak bolj menjava žen, ki je že od nekdaj tu običajna. Žena se dobi z menjavo. Ženin da staršem kako deklico iz svoje žlahte. Deklice in žene neprestano zamenjavajo; njih nagnjenje se malo vpoštevata. Menjava se dogovori med možem in obojnimi sorodniki, pri čemer tudi še veliki poglavar reče važno besedo. Iz kakršnegakoli vzroka začne potem mož ali eden izmed drugih udeležencev rovati zoper nadaljevanje skupnega življenja, in menjava se ovrže. Žena, ki ni večkrat zamenjala moža, je redka izjema. Žalostna je pri tem usoda otrok, ki se včasih odločijo možu, včasih ženi. Ta deželna šega bo huda ovira za naše krščanske zakone. Najboljše sredstvo zoper to je krščanska vzgoja, ne samo moške, ampak tudi ženske mladine. Za zadnjo je treba sester, in mi se trudimo, da jih bržkomogoče tam vpeljemo.

V Klevlandu (Mbili) pri Djur-zamorcih se v misijonski postaji in v treh postojankah za katekizem zunaj 155 domačinov poučuje. Ti preprosti in od prometa skoro čisto ločeni gozdni prebivalci nam dajejo opravičen up na bližnje tolažljive uspehe.

V Vavu, glavnem mestu pokrajine Bar-el-Gacal, se islam močno šopiri. Arabski kupčevalci in mohamedanski vojaki in uradniki ga pospešujejo. Dobili smo 24 dečkov, skoro vse od poglavarjev, ki jih zdaj poučujemo v veri in najpotrebnejših predmetih. Obenem zidamo ravnokar tudi šolo in delavnico. Na ta način se naj postaja, ki tvori središče za druge v provinci, postavi na trdno podlago. Med prvimi krščenci se nahaja sin velikega poglavarja Niam-Niamov, ki je katekizem prestavil v svoj materni jezik in nam bo dobra pomoč pri ustanavljanju postaje med Niam-Niami,

ki se bo takoj zvršilo. Velika razdalja — 10 do 12 dni južno od Vava — in težavnost potovanja in transportov bo pa povzročala velike stroške.

V nilski pokrajini angleškega protektorata čez Ugando ima razširjanje vere prav posebno ugodne upe vsled dobrodelnega vpliva sosedne krščanske Ugande. Leta 1910. ustanovljena postaja Omaha pri Kobi ob iztoku Nila iz jezera Albert-Nianca vabi močno domačine, ki se pridno trudijo, da bi se naučili brati in pisati in naše vere. Vlada je pokazala namen preseliti domačine od Nila proti notranjim krajem iz previdnosti zoper bolezen dremavosti, ki posebno rada obiskuje kraje ob vodah. V tem slučaju bi se pač z domačini vred tudi misijon preselil.

Zadnje leto odprti misijon v Guluju, novem glavnem kraju nilske pokrajine pod Ugando, ima mnogo obetajoč začetek. S pomočjo katehistov iz Ugande se je omogočil krščanski nauk v treh bližnjih krajih. Nova postaja med Fauvero in Gulujem se obeta.

Jaz smatram te tri postaje za najbolj nadebudne in pokrajino ob Ugandi in Unjoroju za tisto, v kateri bomo najhitreje dosegli uspehe in izpreobrnitve. Iz Ugande in Unjoroja izhajajo krščanske naredbe, katere se občutijo daleč proti severu.

Dozdaj opisana akcija v paganski deželi bo od leta do leta vedno bolj rastla s pomočjo domačih katehistov, katere pripravljamo. Za zdaj nam je treba potrebnih sredstev. Storimo vse, da bi na mestu imeli dohodke s poljedelstvom, nasadi kavčuka in prodajanje izdelkov naših delavnic. Toda v tako daljnih in deloma še čisto divjih krajih je treba nekaj časa, preden se ti povzdignejo. Za zdaj smo še navezani na podporo iz Evrope, od katere predvsem zavisi napredek in nadaljni razvoj misijonskega podjetja.

Jaz prav iz srca želim, da bi se Vaša tako zaslužna zveza vedno bolj širila in vse za Afriko čuteče misijonske prijatelje pridobila. Kaka previdnost božja! Medtem ko v paganski Afriki žena ne velja več ko brezpravno pohištvo, vzbuja Vaša zveza žen zanimanje in darežljivost vseh slojev v krščanski Evropi in zbira vse moči, da bi v Afriki razširila kraljestvo Kristusovo in tudi tem malim ubogim afriškim tovarišicam blagoslov odrešenja prinesli pomagala. Krasno delo! Naj raste in cvete, kakor zasluži njegov pravi krščanski namen! S to željo v srcu se obračam tudi jaz proti Vam v Rim in Vas prosim, da se mojega misijona, ki je obširen in ima vsako leto več potreb, spominjate se v svoji navadni velikodušnosti. Potreb in želj je toliko, da ne vem,

katero naj imenujem najprej. Gojenci katehisti v Asuanu, ki so Vam že za večkratne darove hvaležni, me stanejo letos 2500 frankov, in dozda še nimam enega su. Izobraževanje zamorskih katehistov v paganski deželi in nastavljanje katehistov je denarno vprašanje. Nič mi pa ni bolj pri srcu, ker ni nič važnejše, kakor domači katehisti, da bi se delo spreobračanja postavilo res na dalekosežno podlago. Tu se čisto sama od sebe vrine v pero prošnja za kolikormogoče izdatnejšo podporo v ta namen. Moja in zamorcev hvaležnost za to bo velika in večna!

Kako težko se razširja krščanska vera med zamorci.

(Piše Don Miroslav, O. S. B.)

Marsikdo si domišlja, da je treba misijonarju, kakor hitro se nahaja med črnim ljudstvom, samo s polnimi rokami sejati seme božje besede, in že ima po vplivanju nebeške rose bogato dušno žetev. Žalibog pa ne misli nikdo pri tem računanju na težave, katerim se misijonar ne more izogniti. Zelo mnogo jih je in hočemo najvažnejše omeniti.

Najprej trčimo ob trdovratnost paganov samih, ki niso pripravljeni, potem ko so postali katoličani, odpovedati se praznovernim navadam in sramotnim šegam, katere ljubijo vsi tisti, kojih srce je popolnoma udano posvetnosti. Katoliški npravstveni nauk je v teh zadevah neizprosni in treba je dolgega in vstrajnega dela, da privedemo le majhno število k čredi Kristusovi. Ako bi pa hoteli bolj hiteti in večje število kristjanov sprejeti, potem so ti gotovo dosti slabši. Pri dušah ima večjo vrednost jedro, kakor število.

Druga ovira je protestantizem. Kakor hitro pride katoliški misijonar v kraj, kjer ga je že prehitel protestantizem, potem je njegova služba tam težja, njegovo delo tam večje; in ako se mu je po mnogih trudih in skrbih posrečilo, da je ustanovil malo krščansko občino, bo še vendar pri njih dolgo opazoval nesrečni vpliv zmote. Isti je večji, kakor si moremo sploh misliti, ta vpliv protestantizma, spozna se vsled strupa, katerega je vlival v duše, in po materialnem napredku, ki ga je pospeševal.

Ako se mu posreči, da pridobi takoj v začetku poglavarja zase, da ga izpreobrne, ali da mu postane vsaj naklonjen, je s tem že veliko dosegel. V nasprotnem slučaju

je pa zopet zelo resna ovira. Naj navedem zato nekoliko zgledov:

Misijonar namerava ustanoviti podružnico, nekoliko milj proč od svojega misijona, kjer že stanuje nekoliko krščanskih družin skupaj. Ako poglavar nasprotuje, zadostuje to, da so vsi moški proti njemu. Poglavar odloči zadevo. In če tudi nekateri kristjani zagovarjajo novo naselitev, večina bo vendar skupno s poglavarjem nasprotovala. Tukaj se ne da nič napraviti, treba je čakati boljših časov. — Toda, tako mi bode odgovorili, kdo pa so ti poglavarji in kakšen vpliv imajo na svoje može?

Ko sem prišel kot misijonar iz Evrope, vprašal sem nekoč enega svojih sobratov: „Vi govorite tako pogosto o poglavarju, biti mora torej važna oseba, bolj izobražen kakor drugi zamorci, razumnejši kakor oni njegovi podložniki, ki niso ravno neumi; ali bi me hoteli peljati v njegov dom?“ — „V njegovo stanovanje! To je veliko rečeno. Ali vidite tam ono skromno kolibo?“ — „Gotovo.“ — „No dobro, koliba poglavarjeva je tej popolnoma podobna. Mislite si potem kot potepina z navadnimi dvorskimi ženskami, ki je drznejši kakor drugi, če je treba učiniti kaj hudega, da, to je hinavski zločinec, drzen lažnivec...“ — „Je li mogoče. Kako morejo biti vendar tako strašni?“ — „Njihova moč obstoja v moralnem vplivu. Podložniki se bojé poglavarja in ga spoštujejo, dasiravno jim je drugače zopern. Treba mu je le usta odpreti in že so mu pokorni vsi, kakor en mož, ker se ravno bojijo muk in stisk, in če bi rekel svojim podložnikom: ‚Ni res, sneg je črn?‘ bi mu vsi odgovorili: ‚Zares, tako je.‘“

Tukaj še en zgled. Moj prednik je vzgojil tri zamorske dečke; njih oče je umrl. Družina je bila pripravljena imenovati ga za variha. Samo en stric, zagrizen pagan je ugovarjal. Posrečilo se mu je pridobiti zasé poglavarja; pred sodnijo so torej vsi, naščuvani od poglavarja, izjavili, da se mora stric imenovati za variha. Pater je bil osamljen, nihče ga ni podpiral.

„Včeraj sva šla v neko kolibo; ljudje so bili veseli, zadovoljni in srečni. Saj ste videli, ne?“ — „Da!“ — „Gotovo ste tudi opazili, kako so se ti ljudje začeli hliniti možu, ki je prijahal na konju? Tisti, ki so bili poprej najbolj zgovorni, so takoj utihnili in bili čisto mirni na svojih prostorih.“ — „To je zares vzbudilo mojo pozornost.“ — „Saj vendar ni bil poglavar oni mož, ki smo ga videli, ampak njegov brat, ki nima nobene oblasti in moči.“ — „Strah pojasni tu vse. Jaz bi si dobro premislil, preden bi pred sodnijo take kristjane klical za priče; izročili bi me poglavarju in v spo-

znanju, da sem se motil, bi ostal sam v oblasti predrznega poglavarja in njegove družine. Le potrpite, moj dragi, izkušnja Vas bo še marsikaj naučila."

Slednjič naj še navedem majhen dogodek, ki se je nedavno in nedaleč od tu zgodil. Dva zamorska roda sta se sprla. Neki poglavar je očitno povzročil upor in naščuval svoje ljudi zoper sovražnika, ki je prebival v isti deželi. Nastala je vojska, ki je trajala tri dni; na bojišču je ležalo 17 mrtvih. Poglavar je zapustil v najhujšem ognju svoj prostor in se podal k oblasti. Prišla je policija v spremstvu upornika, ki jo je poklical. Začela se je preiskava in mnogo so jih zaprli. Cela zadeva pride pred sodnijo; ta išče vzrok prepira, — a ga ne more najti. Poznali so krivca, toda nihče se ni upal izdati ga in zatoženci so bili od oznanjenega poglavarja neusmiljeno kaznovani: ab uno disce omnes.

Velike so torej težave, katere moramo premagati — in jaz nisem vseh naštel. Služba misijonarjeva je težka, a milost božja ga podpira.

Misijonski dopisi.

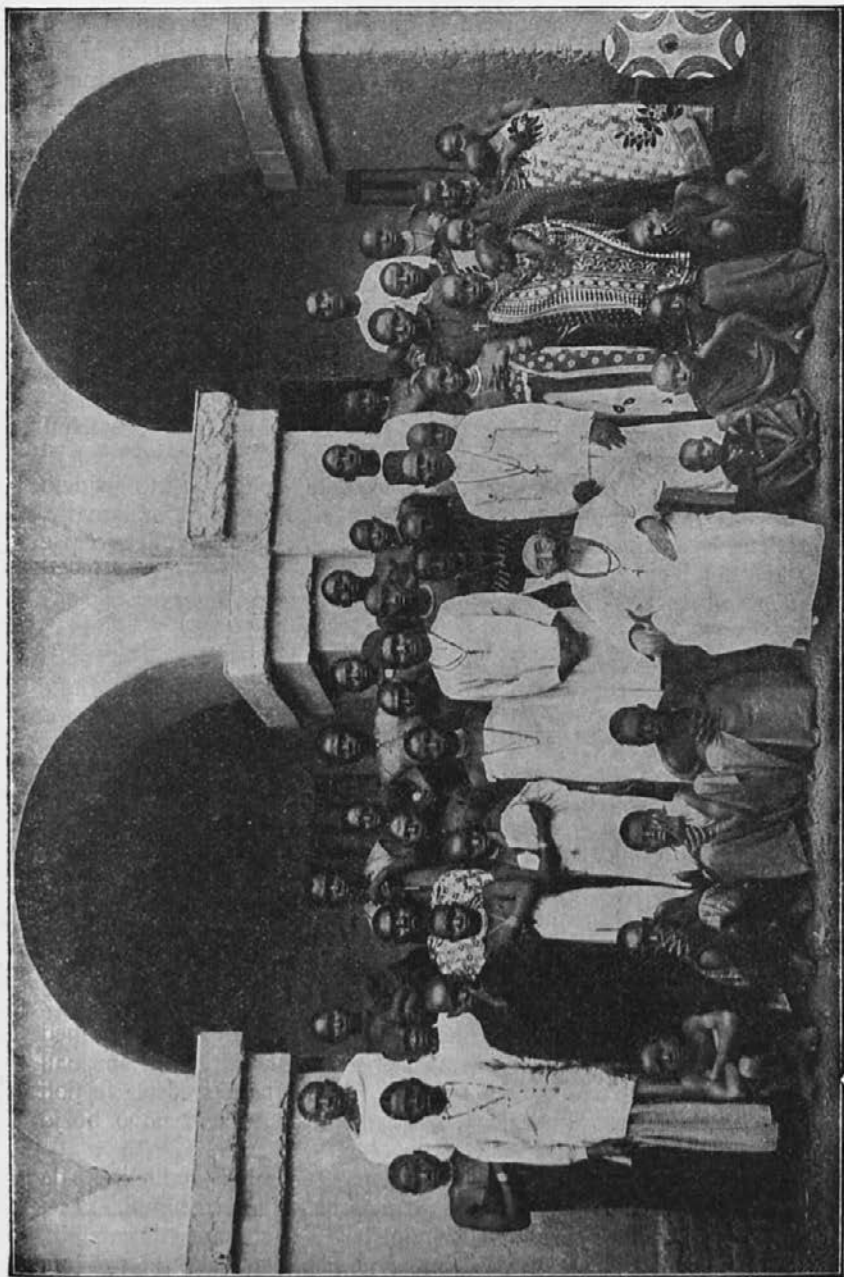
Apostolski vikariat Severna Nianca.

(Piše O. Van der Burgt, Fridberg.)

Naš misijon v Fridbergu nam, kakor je majhen, vendar daje tolažbe in nas popravi napolnjuje z najlepšimi upi. Kakor veste, gospa generalna voditeljica, stoji naš misijon pod varstvom Naše Ljube Gospe dobrega upa. Kako naj torej obupamo?

Tu nekaj števil, ki se sicer male zdijo poleg drugih večjih misijonov (kakor n. pr. Uganda, Urundi, Ruanda), pa vendar dosti glasno govorijo. Leta 1909./10. smo imeli 10.070 obhajil, in leta 1910./11. pa 11.272 na 100 — 130 obhajancev. Ti novi izpreobrnjenci gredo torej pogosto k sv. obhajilu. Tudi živijo splošno prav krščansko, in jaz sem prav zadovoljen s svojim „pusillus grex“ (malo čredo.)

Kar bi se Fridbergu lahko zaračunilo kot posebnost, so naši „stari“, posebno ženske, navadno stare vdove. Pri 79 starih so te v večini. Veliko jih pride, ne ve se kako, tudi ne odkod, da tu dovršijo zadnja leta svojega grenkega življenja, da tu umrjejo in po dostojni pripravi in krstu gredo v nebesa. Lepo delo zares, pa treba bi bilo veliko misijonskih sester, ker mi se ne moremo dosti ukvarjati z njimi. Moje mnenje bi bilo, naj bi se vpeljal nekak beginski dvor, t. j. velik prostor z veliko, pre-

O. Van der Burt iz družbe Belih očetov s svojimi kristjani.

prosto pa močno parmo, ki se razdeli v sobice za eno ali dve osebi. Te stare žene namreč niso vedno enakih misli in bi ne umele rabiti skupne spalnice. Ne, njim je treba lastnega doma, lastnega „home“, z lastno posodo in drugimi malenkostmi in eno kokošjo. Posebno hočejo svoje reči same kuhati itd. Včasih naleti kaka starka na tovarišico, ki ji ugaja. Potem se kmalu sklene tesno prijateljstvo in živita skupaj.

Da bi se pa beginski dvor ali zatočišče drugo leto lahko postavilo, je treba denarja, pa naše premoženje je zelo omejeno. Mogoče bi se pa našle usmiljene duše, katerim bi ta stvar dopadla. Radi bi dali ime katere dobrotnice eni tako „pod streho spravljeni“. Vem, da je v stari Evropi tudi treba dosti gorja hladiti, pa podobno gorje, kakor se vidi tu med ubogimi zamorci, tako brezmejno gorje si težko predstavljaš.

To si rečemo večkrat med vzdihom in pomoči prosečimi kretnjami. Zares! ti „bratje in sestre“ v Kristusu so revnejši kakor gozdne zveri, kakor ptice v zraku, ki še vedno najdejo nekaj hrane. Ti pa nimajo nič! In če se spomnim na milijonarje, ki mečejo denar za neumnosti, za klobuke ali da oblečejo pse itd., si mislim: „To je vendar dokaz, da so nebesa, da je nekaj tam onkraj, kjer je vse vrejeno po meri in pravičnosti.“

Misijon v deželi Culu.

Iz nekega pisma, poslanega na našo generalno voditeljico, od častite matere Marije Fidelis od presvetega Srca Jezusovega, frančiškanske misijonarke in provincialne prednice v Emojeni (Južna Afrika), povzame sledeče vrste:

Glede naše revščine in iz nje izvirajočega trpljenja sem obljubila prečastitemu očetu Buseju, misijonarju dežele Culu, da bom vse storila, da Vašo pozornost prav posebno obrnem na naš mali košček zemlje. In glej, pred nekaj tedni mi je sporočil o velikodušnem daru, ki ste mu ga poslali. Dovolite, da ž njim vred izrečem svojo globoko zahvalo. Razvoj krščanstva med črnimi rodovi, ki so tako zelo pripravljeni in željni spoznati ljubega Boga, Vam je tako pri srcu, da ste našli sredstva in poti do vsote denarja, ki nam je dala možnost postaviti novo božjo hišo v deželi Culu.

Ne vem, ali veste, častita gospa generalna voditeljica, da so v deželi Culu močno zastopani protestantski misijoni. V tej mali deželi, ki ima velikost Belgije, je 20 protestantskih naselbin, ki širijo krivo vero, proti tem pa je samo en katoliški misijon, ki je zelo reven in vsled tega brez moči proti njim, katerih roke

so vedno polne. — Vi, častita generalna voditeljica, bi bili dvakrat žalostni, če bi videli te odkrite duše zapletene v vero, ki se tem revežem v raznih ozirih zdi sumljiva. Vera se jim kar vsiljuje; nazadnje se vdajo, toda ljubiti je ne morejo nikdar!

Te duše s svojim izvrstnim stremljenjem se učijo vsega, poskusijo vse, pa ne najdejo utehe v dvoumnem nauku angleških ali ameriških pridigarjev. Koliko katehumenov in celo neofitov je zapustilo protestantsko šolo in so prišli v našo malo šolo v Entabeni, da bi dobili pojasnila v nekem vprašanju, katerega pridigar ni mogel rešiti! Z otroško preprostostjo, ki jih označuje v vsaki starosti, in ne da bi se sramovali, rečejo potem onemu čisto odkrito: „Ah, ti mi ne moreš odgovoriti? Dobro, grem pa k rimsko-katoliškemu, ta bo vedel.“ In prišli so ter tudi ostali; v svoji gorečnosti so tudi nekaj svojih prijateljev potegnili za seboj. Nekoč jih je prišlo na tak način petnajst. Čeprav so bili očetje in matere protestantje, vendar niso hoteli ugovarjati „glasu srca“ svojih otrok, — razen slučaja, da bi imeli škodo pri tem. Pastor pa ni bil nič kaj obziren; ni pustil na miru ne sinov ne patrov. Toda vse zastonj, odpadanje se je pri njem množilo, in cerkev je podobna zapuščenemu tempelju starega veka. Njegov delokrog meji na Kraale teh otrok; morajo 5—6 ur hoditi, da pridejo k nam, pa se ničesar ne zbojijo.

Ti dogodki v našem kraju, častita gospa generalna voditeljica, bi bili splošni v celi deželi Culu, če bi bili katoliški misijoni povsod razširjeni. Kajti prebivalstvo je skozinskozi enako, vedno odkritosrčne duše, razumno in vse presojojče. Pa žalibog, tisti, ki stanujejo daleč proč, se kmalu zadovoljijo s protestantsko vero. Nimajo priložnosti, da bi jo primerjali z našo, in vztrajajo v njej, in tudi njih potomci bodo, če jih ne bo kaka posebna milost božja doletela, živeli naprej v nauku, ki so ga prijeli pri očetovem ognjišču.

Zdaj v trenutku, ko jim civilizacija in krščanstvo odpirata vrata, zdaj, ko začenja razum pri naših domačinih vedno bolj delovati, bi se morali mi na vso moč bojevati zoper krivo vero. Proti obstoječim 25 protestantskim misijonom bi zadostovalo 10 katoliških središč, da bi se popolnoma zatrl goljufivi vpliv med našimi Culuji. Gospodom pastorem ne bi ostalo nič drugega, kakor pospraviti svoje reči in svoje šotore kje drugje razprostrti.

Ali bi bili, prečastita gospa generalna voditeljica, slutili, da je v Afriki, ki Vam je tako draga, kos zemlje, tako bogat in v posebni milosti pri Bogu, spomina vreden po svoji zvestobi? Kajti kakor so naši domačini bistroumni pri volitvi vere, ravnotako so tudi zvesti. Kake lepe reči bi Vam sporočila! Sicer so pa vsi misijonarji priznali, naj bodo že oni z juga ali pa tisti, ki so prodrli do srca Afrike, da se Culuji odlikujejo med dru-

gimi rodovi po svojem razumu, lepih šegah, vkljub mnogoženstvu, in po svojem odkritem značaju. — Zdaj je osem let, kar jih poznam; vedno sem trpela vsled naše nemoči, ker nam manjka sredstev. Borila sem se zoper skromnost našega dobrega, sveto živečega misijonarja v Entabeni, in zelo se danes kesam, da Vam tako dolgo nisem pisala o naši sili. Vi bi nam bili pomagali, kakor podpirate vse misijone po svoji izborni Zvezi.

Samo ob sebi se razume, da naj bo moje današnje pismo samo zahvala, pa vendar dovolite mi, da Vam sporočim svoje misli, iz katerih nastanejo načrti in celo lepi upi, čisto tako, kakor jih v molitvi zaupam ljubemu Bogu. Zemlja Culujev je rodovitna, podnebje izvrstno; domačini so ravnotako dobrega srca, kakor tudi odkritega značaja. Pripravljeni so svoj pičli plen od ribarstva, lova in celo žita deliti z misijonarjem. Torej bi za sicer preprosto, pa vendar dostojno misijonišče zadostovalo 3000 frankov, da bi sezidali kapelo, hišo za patra in hišo za sestre s šolo vred. Razen tega bi vsako leto v tej mali postaji zadostovalo 1000 frankov za živež misijonarja in frančiškank Marijinih misijonark, ki ga podpirajo pri pouku in vzgoji tukajšnjih žensk, — kar je tako potrebno in važno v teh krajih! Pri tako zmernih številkah, ki bi toliko dobrega napravile, bo Vaše Visokorodje razumelo, da moje srce pred tabernakelnom toži. K temu pridejo še prošnje teh revnih duš, ki nas že devet let rotijo, naj jim prinesemo pravo luč. „Mi smo tu ovce brez pastirja,“ pravijo, in vedno morajo slišati isti odgovor: „Mi potrebujemo nekaj več denarja, pa ga nimamo nič!“

Čisto blizu teh krajev, ki stoje pripravljeni za seme evangelija, razsipava protestantski misijon svojo obilnost na uboge domačine, da bi jih pridobil. Oni vzamejo kar se jim da, in so seveda veseli, a da bi to nanje vplivalo, to pa ni za naše ponesne Culuje. Že spoznavajo, da je angleška cerkev v prvi vrsti denarna stvar. To vas, ki jo bo treba najprej opremiti z misijonom, je interesantna tudi po svoji zgodovini. To je kraj kraljevega Kraala, to je od njihovih junakov s krvjo oškropljeni sveti za časa velikega boja med Angleži in Culuji, v katerem so bili zmagani vsled izdajstva. Tisti, ki nas želijo, so v ravni vrsti potomci kraljev. To bi bil že velik vpliv na celi rod. Krščansko seme je zasejal eden izmed njih, ki se je pred kakimi desetimi leti izpreobrnil. Vrnivši se k domačemu ognjišču je postal apostol, ne da bi pravzaprav hotel. Izpreobrnil je med drugimi popolnoma eno svojih sester, ki je, čeprav še paganka, vneta od božjega ognja širila sveto resnico po vasi.

Pred kakima dvema letoma se je odločil misijonar ustreči dolgemu in nujnemu zahtevanju Culujev, ali bolje rečeno mlademu Avgustu Culuju, in mu slediti v njegovo domačijo.

Veselje je bilo splošno, in zaklali so vola, najvišji znak spoštovanja pri naših domačinih, in veselica je trajala tri dni. Medtem so silili v misijonarja z raznimi vprašanji o Bogu in veri, pravili so molitve in peli himne, ki jih je Avgust naučil. Ko je moral pater proč, so vsi poklekili in prosili blagoslova. Povedali so vsi svoja imena, katera je moral zapisati v svoj notes, da bi imel vsakega, kakor za svojega otroka. Bilo jih je 45.

Letos jih je 75, deloma paganov, deloma protestantov, in vsi zahtevajo milost svetega krsta. Zaradi Vaše velikodušnosti, častita gospa generalna voditeljica, upam, da bo to ljudstvo prejalislej potolaženo. Sprejmite zagotovilo, moje globoke hvaležnosti, ki se izraža prav posebno pred izpostavljenim Najsvetejšim. — Kako nam je bilo mučno poslušati klice te uboge črede, ne da bi ji mogli pomagati.

Drugo središče, ravnotako pripravljeno za krščanstvo, je enako zanimivo. Pred sedmimi leti so prišle štiri deklice k nam v misijon; dva dni so hodile in noč prebile v grmovja, ker »so hotele verovati«. Eden izmed njih bratov jim je bil po svojem izpreobrnjenju rekel v nekem misijonu natalskem, da je dobro verovati, in zvesto, kakor sveti trije kralji so se napotile na pot, in sicer brez vednosti staršev. Po 5—6 letih, ko je bila njih vzgoja končana, so se vrnile domov. Druge sestre, sestričine in prijateljice so polagoma zavzele svoje prostore in tam postale apostoli. Večim otrokom so podelile krst in celo starčkom ob smrtni uri. Poučujejo čisto po domače govoreč, in same prepričane prepričujejo okolico, »da je zelo, zelo dobro verovati!«

Je že majhna občina, ki tu čaka na misijonarja in ga roti, naj pride, da pri njej stanuje. Ah! in kakor pri prvih je pač zmeraj naš glas: »Treba nam je nekaj več denarja, nimamo ga pa nič!« — Ali morejo ti ljudje, ki nimajo niti vinarja, razumeti, kaj se pravi: da cerkev potrebuje denarja, če hoče k njim priti? — In saj bi bilo treba samo nekaj malega! 3000 fr. za napravo in vsako leto 1000 fr. za živež enega duhovnika in šest frančiškanskih Marijinih misijonark. To je samo eno zrnco za bogato in velikodušno Evropo, ki toliko da za zabave.

Kako rada bi zakričala med krščanski svet: »Le majhen dar za te izvoljene duše! Ne prevzemajte odgovornosti za duše, ki bi se s tem darom lahko rešile!« Na Vas, častita gospa generalna voditeljica, obračam ta klic za pomoč. Vi ga boste razglasili, kjer in kakor se Vam bo zdelo prav.

Kratka misijonska poročila.

Iz zaliva Lüderitz. (Nemška-Južno-Zapadna Afrika) piše o. Hetzenecker, oblat sv. Frančiška Saleškega, dne 20. vinotoka 1911: „Ob priliki javnega predavanja tukaj vprid bolnišnici domačinov, kjer je bilo dve tretjini mojih poslušalcev drugovercev, protestantov, judov, ateistov, prostozidarjev itd. sem opisoval tudi delovanje Zveze sv. Petra Klaverja, njen pomen za kulturo, za povzdigo kolonij itd. Gospod okrajni uradnik je zahteval potem še privatno podrobnejše podatke, kar sem mu rade volje storil in sicer, kakor se je videlo, na njegovo zadovoljnost. — Drugače je šlo tu-

kaj vkljub zahrbtnim nakanam renškega misijona in delovanju prostozidarjev zoper vsako pozitivno vero čisto dobro. Jaz delam mirno naprej, ne da bi take reči sploh vpošteval, sem vedno pripravljen pomagati, če je treba. Največ ljudi je tu radi slabega gospodarstva uničenih, posebno Dernburgi, Koaji, mnogo jih leta okrog brez službe in če kdo zboli, iščejo mene kot zdravnika, ker ne morejo plačati visokih honorarjev, ki jih zahtevajo tukaj zdravniki. Jaz postrežem takim ljudem, brez razlike narodnosti in vere, vedno zastoj, kar celo prostozidarje sili k spoštovanju.“

Listek.

V Afriko!

(Piše M. pl. Radkersberg-Radnicki.) (Dalje.)

„Pa naj človek razume tega dečka,“ je mrmral gospod in začuden gledal za njim. „Čisto bo podivjal.“

„Ni čudež,“ odgovori drugi. „Kdor je imel tako nesrečo kakor on; vsi, tudi starši njegovi, ravna jo z njim kakor s Kajnom...“

„Saj sem mu hotel nasprotno dokazati in zato sem ga, kakor bi se ne bilo nič zgodilo, povabil, naj gre z nama,“ je rekel debeli, še zmeraj nevoljen.

„Prijetneje bi še bilo res, da bi ti ne bilo treba nositi zajcev.“ — „In kako srečen je bil prej, če sem mu obesil lovsko torbo! On in ta Hektor sta bila najboljša prijatelja; ta dva sta še zmeraj okoli norela, če smo mi počivali. In če sem mu celo puško dal v roke, je kar trepetal od veselja. Ubogi deček, pač ne bo več šel na lov. Že pogled na puško ga navda zdaj z grozo. Saj se mu vidi. Če bo le srečen konec!“ Jurček je hitel dalje in dalje, dokler ni prišel do visokega kamenitega zidu, za katerim so se videle visoke temne jelke. Bilo je pokopališče. Vleklo ga je notri, pa vendar je obstal neodločen pred z bršljanom obraščenimi vratni. Da, če ni nikogar tam! — je plaho pogledal izza ogla.

Ne, za Boga, ne! Tam je bil zdravnik s svojim Mirkom, ki je bil prej njegov najljubši tovariš! Zdravnik, ki je to zimo, k mrtvemu Otonu poklican, izrekel strašne besede: „Na sredo srca!“ ki so kakor glas sodnih trobent še zmeraj odmevale v njegovih ušesih. Mirko je pa nekoč, ko so v šoli ponavljali zgodbo Kajna, bratovega morilca, opomnil tovariše s prstom na njega. O, le teh ne videti, na tem mestu! Zato ni nikdar stopil na pokopališče, ker se je bal, da bi ga kdo, ki ga pozna, tam zagledal. Pa vedel je drugi pot, na katerem mu ni mogel nihče slediti, kraj, odkoder ga ni mogel nihče pregnati, ker ga nihče opaziti ni mogel. Na bregu, kjer se je dvigal pokopališčni zid, je stala divja hruška, visoka in z gostim listjem. Na to hruško je splezal spretno kakor kaka mačica. Drevo je stalo tik ob rakvi družine, in če je sedel na njem, tako varen in skrit pred vsakim pogledom, mu je bilo nekako lahko. Če tudi ni mogel z rokami tipati ovenčanega groba, ki ga je njegova razposajenost izkopala bratu, je mogel vsaj poln gorja in ljubezni gledati na njega, in čutil se je olajšanega in očiščenega, če so mu pri tem solze lile po licu. Mrtvega se ni bal, le živih. Ni še dolgo sedel v svojem skrivališču, ko vidi prihajati črno oblečeno gospo. Kako se je postarala v zadnjem letu! Njeni lasje so bili skoro že beli. Seveda, lahko bi si bil mislil, da bo mati danes prišla. Tako lep dan po dolgem deževju! Opazoval jo je natanko; videl je, kako je urejevala cvetlice, kako je pokleknila, kako je ihtela v svoj robec. Toda on se ni ganil, če tudi ga je vleklo, da bi to nežno, ljubljeno mater, kateri je s svojo nevbogljivostjo napravil to grozno bolečino, prosil odpuščanja; vendar bi za vse na svetu ne bil hotel, da bi ga videla tam. — Nikdar ni mogla trpeti, če se je igral s puško, in še tisto nesrečno jutro je rekla: „Jurček, ne prijemaj puške!“

„Ah, ti boječa mama, saj ni nabasana!“ je bil navadno njegov odgovor. Pa je bila vendar nabasana tisto jutro. Oče je drugače zmeraj, ko je prišel z lova, vzel patrone vun; tisti dan pa je na nesrečo pozabil! Ravno ni bilo šole, kakor danes. Oče je bil šel v občinski svet, mati na trg. Hlapec naj bi bil osnažil puško; toda najprej je mázal debele škornje, kajti sneg je bil zapadel. On in njegov mlajši brat Oto sta pa bila poleg. On pa se ni mogel vstaviti izkušnjavi. Vzel je puško v roko, naslonil ob lice, kakor delajo lovci, in položil prst na petelina. Tu je zunaj nekdo krepko potegnil za zvonec. Prestrašenemu ob misli, da bi bil oče ali mati, se je stresla njegova roka in sprožila petelina — dim, pok in Oto je ležal v svoji krvi.

To je bila kletev, ki je težila njegovo življenje, in, to je čutil dan in noč, ki ne bo nikdar šla od njega. Tudi ni imel za krivico, da so ga vsi boječe gledali in se ga ogibali. Zdelo se mu je čisto naravno. In komaj je še čutil, da boli, otrpnil je za vse. Ena bolečina je bila, ki je vsako drugo čustvo izžgala. To je bilo, ko mu na njegove obupne prošnje za odpuščanje starši niso dali odgovora; ko mu je oče, ko je hrepeneče prijel za njegovo roko, odtegnil roko in jo položil na hrbet; ko se je, ko jo je hotel objeti, z grozo obrnila v stran njegova mati. Prav se mu je zgodilo: to je bila njegova kazen. Toda strahovita kazen, ki je razjedala njegovo bitje. Hodil je v šolo, učil se in delal svoje naloge kakor prej. Pa ni rekel nepotrebne besede — bil je tudi redko vprašan. Pil je in jedel, kar so mu dali. (Dalje.)

Poročilo misijonske zveze.

Na novo so pristopili k „misijonski zvezi za Afriko“: Katoliška ženska zveza v Freiburgu in Marijanska kongregacija v St. Sebastijanu.

Memento za umrle.

† **P. Fortunato Vignozzi da Scano** je 19. rožnika v samostanu Monte alle Croci pri Florenci v starosti 56 let umrl. Trideset let je neumorno deloval v misijonih po Beni-Suefu in Fayumu v Gornjem Egiptu.

† **Smrt škofa Gerboina** javil nam je iz Tabora brzojav 12. mal. srpana Frančišek Gerboin je bil titularni škof tuturbški in apostolski vikar Unyanyembe v nemški zahodni Afriki.

Pred kratkim mu je sv. oče pridelil v pomoč škofa Leonarda kot koadjutorja s pravico nasledstva. Škof Leonard bo torej drugi apostolski vikar Unyanyembe.

Popolni odpustek,

ki ga lahko dobijo udje Družbe sv. Petra Klaverja meseca vinotoka.

Dne 15. vinotoka, na god sv. Terezije.

Dne 28. vinotoka, na god sv. apostolov Simona in Jude Tadeja.

Pogoji: Vreden prejem zakramenta sv. pokore in presv. Rešnjega Telesa, obiskanje cerkve in molitev po namenu sv. očeta za razširjanje sv. vere.

Ponatis člankov iz „Odmeva iz Afrike“ ni dovoljen, ponatis misijonskih pisem in poročil le z natančnim podatkom virov.